



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo. v.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Pro tertio. Audistis rē. Nō dubiuz quā cū magna hūilitate debeat pctōr corā deo se pferere misericordiam petiti. Nam vt h. vj. q. Quero. §. Siqs. S. qui pena puniendū ē crimen lese maiestatis. ff. ad. l. cor. de sicca. vltimo tradi i peram? supplicio q̄ sicarij insidiatores cōvincunt. sō humili? postulare debem? grām q̄ q̄ti die sum? insidia pensato sicarij aie nre. Do ne casum de paupe cui? oia bona confiscata sunt: imo r̄ ipe reus ē mort? r̄ stans corā rege q̄ si speret misericordiaz posse consequi q̄re uerent supplicaret r̄ cū q̄nta erubescencia staret ibi. vltim? si tā para sit ei veniar? pe diligit regē q̄ntū aī: erubescit q̄tiens stās aī regē recordat regē offendisse. Expone rē. Notando illud Eccl. x. Est p̄fusio ad ducens glām: grām.

Sermo. v.

Urge illumini

Seruo rē. Ambulabūt gentes in lumine tuo. Et reges in splendore tuo. Esa. lx. Tria ibi notant p̄ his q̄ surgunt a pctis. Spūalis p̄fessionis veritas. Ambulabunt gētes. Ambulatiois illius securitas. In lumine tuo. Ambulatiois unū nobilitas r̄ reges rē. De p̄mo Esa. ij. Fluunt ad eū oēs gentes r̄ dicent. Venite ascendam? ad mōtē dñi: r̄ ad domū dei iacob: Docebit nos vias suas r̄ ambulabim? in semit? ei?. De scdo Joā. xij. Ambulate dū lucē habetis. De tertio Apoc. v. Fecisti nos deo nro regnū r̄ regnabimus sup̄ terrā. Hoc vere dicere p̄nt oēs ch̄iani. De trib? p̄dictis pōt exponi illō Apo. xij. Ambulabūt gētes i lu. ei? r̄ reges terra afferent glām suā.

Primus ar. An possit illuminari abs q̄ grā speciali. Q. n. sup̄ illō. j. Co. xij. Nemo pōt dicere dñs iesus nisi a sp̄ri. dicit glosa Amb. De vez a q̄cunq; dicat? a sp̄sctō est. Contra pōt hō pctōr multa vera cognoscere. Uñ Aug. lib. retrā. Non approbo qd̄ in oīone dixi. De? q̄ non mūdos p̄a scire noluit. Rūderi em̄ pōt multos nō mundos mltā scire vera. p̄ grāz ac hō mundus efficit. Rūdet Tho. in. j. ij. q. xc. Lumen intellectuale sufficiens de se

ad q̄dam intelligibilia cognoscenda ad q̄rum vicz noticiā possum? p̄ sensibilia deuenire. Altiora pō intelligibilia intellect? human? cognoscere nō pōt nisi fortiori lumine pficiat. s. lumine fidei vel p̄phetie vel sapientie infuse. r̄ hoc? lumē grē. inq̄ntū est nature supadditū. Cū aut dicit glosa Amb. Omneverum a q̄cunq; rē. hoc intelligendū est a sp̄sctō infundēte lumen naturale r̄ mouente ad intelligendū r̄ loquendū p̄tatem nō sic ab inhabitate p̄ gratiā sed vel sic a largiente aliqd̄ habituale donum nature supadditū. Hec Tho. Pro fūdamento. Non pōt hūanus intellect? ex se attingere. nisi t̄mō ad cognitioē sensibilib? um. Uñ fin p̄hm. j. metaph. Nihil est in intellectu qd̄ pri? nō fuerit sub sensu. Et tertio de aia. Necessē est vnūquēq; intelligētem p̄tasmata speculari: naturaliter tñ capax ē diuinorū intellect? human?. June nalis. Venerabile soli sortiti ingenū diuinoz q̄ capaces. Lumē q̄rif An possit hō rē. Dic m. vt s. Ex qua p̄pēde q̄ntas age re deo obnoxij sum? grās q̄ nos intellectu alis luminis voluit efficere p̄icipes. De q̄ ps. Signatū est sup̄ nos lu. v. tui dñe. Et q̄uis ex naturalib? nō possum? oēm veritate cognoscere: certi tñ esse debem? q̄ p̄ gratiam specialē illustrabit nos cognitioē oīs p̄tatis nobis necesse si tenebras viciorum studeam? abijcere Eph. v. Surge q̄ dormis r̄ ch̄is illuminabit te. Audite pctōres miseri q̄ dormitis in tenebz viciorū: lubrici rē. Non videtis periculū vrm? nō p̄sideratis neq; capitis remedia necessaria q̄re: q̄ a dño separati estis neq; tenebras pctōrū abijcere curatis. Nā si a pctis desceret vel letis dñs vos illuminaret. Figura Sēn. vj. Dñs instruxit noe quō faceret arcā i q̄ saluaret tpe diluuij. Spūaliter noe intes? p̄at requies: et sigt eū qui a pctō redescit quē instruit dñs d̄ omnib? ad salutem necessarijs. ps. Accedite ad eū r̄ illuminamini.

Pro scdo. s. rē. Nunc de adorantium oblatione. Adorauerunt em̄ dñm nō solum ex anima r̄ corpore: sed etiam ex t̄gali substantia. Juxta illud Prouer. iij. Honora dñm deū de tua substantia. Obtulerūt ei aux thūs r̄ myrrhā. Remig? Sciendum q̄ isti nō singuli singula obtulerūt: s; singuli tria: et singuli cū suis munerē. rē

De Epiphania domini

gem deū / z hoīem p̄dicarunt. Est autē tri-
plex rō q̄re ista tria obtulerūt.

Prima f̄nalis z historica.

Sc̄da sp̄ialis z allegorica.

Tertia moral̄ z tropologica.

Prima r̄c. In h̄ ser. dicendū de rōnibz p̄-
mis q̄s in tres part̄i pot̄r̄ / primā sub-
diuidēdo in duas. Prima est rō antiq̄ tra-
ditionis. Sc̄da est rō necessariē subuentio-
nis. Tertia est ratio deuote prestationis.

Prima igit̄ r̄c. q̄ vt dicit Remiḡ. Tra-
ditio antiquoz fuit q̄ nullus ad regem va-
cuis introiret. Perse z chaldei talia mu-
nera consueuerāt offerre. Isti s̄t: vt d̄r in
historia scholastica: uenerunt de finibz p̄-
sorum z chaldeoz. **S**c̄da est rō necessa-
rie subuentionis / q̄ fm Bern. Auz obtu-
lerunt p̄pter tropic subleuationē. Thus p̄-
loā fetozem. **S**yrhā p̄pter mēbroz pue-
ri cōsolidationē z p̄mū expulsionē. Circa
quā rōnem nota quō ch̄s p̄ suā inopiā de-
dit nobis exemplū contēnēde mūdani-
tatis. In h̄yo q̄ in stabuli fetore enutriti:
dedit nobis exemplū rō grande penalitat̄.
In hoc p̄o q̄ nasci uoluit i forma pueri cū
corpali debilitate z fragilitate dedit exem-
plū sectandē humilitat̄. **T**ertia est ra-
tio deuote prestationis / q̄ fm Aug. ser. d̄
epiph. Auz sibi offerunt vt regi magno.

Thus imolant sibi vt deo. **S**yrhā p̄bet
sibi tanq̄ pro salute oīm morituro. **Q**uā
hilari facie puer iesus eos aspicebat / nō ē
credendū q̄ absq̄ magna leticia eos abi-
re p̄miserat. **E**t p̄go dulcissima Mater vi-
dens in eis tantā fidē z deuotioē multa
eis uerecundo smone de filio suo locuta ē
narrando eis qualiter ei angelus annūci-
auerat / z ipsa p̄go conceperat et pepererat
angelis cantantibz z nūciantibz pastoribz
eius natiuitatem / et quomō ipse deus sic
iscarnatus erat pro salute humani ḡneris.
Comendabat magoz prudentiam / dilī-
gentiam d̄. Sciatis quia quem adoratis
deus est: ip̄z in brachijs suscipite q̄ hō ē.
Quirginis p̄funda humilitas. **Q**uod filij dei
nimia benignitas. **Q**uod gratia p̄cellēs oīm
regum et orientalium et occidentalium q̄
filium dei incarnatum in brachia sua susce-
perunt. **C**onemur et nos mentem dispone-
re et nec se nobis negabit piissimus iesus.
Pandens in somnis ammonuit ne redirēt

ad herodem per aliam viam reuersi sunt
in regionem suā. Et sicut d̄. Chrysostomus
super Mat̄h. Cum reuersi fuissent
renanserunt colentes deum magis q̄ an-
te. **E**st̄dicantes multos erudierūt. Et deni-
q̄ s̄u thomas iussit ad puinciā illā sibi ad-
iuncti sunt / et baptizati facti sunt executo-
res p̄dicationis ipsius. **B**reg. **D**agnū no-
bis aliquid magis inuunt q̄ in regione
suam per aliam viam reuertuntur. **R**egio
qui p̄pe nostra paradysus ē: ad quā iesu co-
gnito redire per viam qua uenimus probi-
bemur. **A** regione enim nostra superbi-
do uisibilia sequendo cibum ueritum qu-
stando discessimus / sed ad deum necesse ē
stendo / obediendo / uisibilia contēnēdo /
atq̄ appetitum carnis refrenando reuerta-
mus. **E**t certe non erit nobis graue uolu-
ptates carnis rep̄rimere: et uisibilia con-
tēnere / si memoriā mortis teneamus.

Exemplū in uita balaam quam scripsit
Ioannes damasc. **R**ex quidam fuit in in-
dia christianoz valde persecutor qui filiū
nomine iosophat̄ inclusum in palatio edu-
care fecit timens ne christianus fieret. **Q**ui
ad etatem adultam ueniens admirās cur
sic inclusus esset uini ex seruis dixit se ex h̄
multū angustiari. **Q**uod pater audiens z
dolens equos parari iussit / choros plaudē-
tes ante eos mittens: et ne aliquid feduz
sibi occurreret prohibuit. **I**uuenē igit̄ illo
taliter procedente: cecus vnus et vnus les-
prosus sibi obuiauerunt: quos uisens et
stupens quid sint et quomodo sic essent i-
quistiuit. **T**unc ministri ei dixerunt. **P**assio-
nes sunt que hominibz accidunt. **U**alde er-
go anxius esse cepit pro inconstitudine re-
rum. **A**lia uice quendam senem ualde ru-
gata facie et dorso incuruato et dentibus
cadentibus inuenit. **S**tupuit ergo plurimū
pro tali uisione. **E**t cum didicisset omnes
homines aut iuuenes mori: aut ad simile
statum uenire: cepit multū tristis esse mū-
danalq̄ voluptates contēnere. **C**ū enim
didicisset se senescere et mori iam non pote-
rat consolari mundanis nec delectari i hu-
ius uite oblectamentis. **I**do bene d̄. **H**ie-
ronymus in epistola ad Paulinum. **F**acile
contēnuit omnia q̄ se semper cogitat esse
moriturum.

Pro tertio. **A**udistis r̄c. **F**orte dicat̄

ris. Nos etiam adoramus: nos genufle-
ctimus: et huiusmodi. Audite iura dicen-
tia: q; destructo principali destruitur ac-
cessorium. L. de positi. l. Si quis de posita
pecunia. Et. ff. de rerum venditione. l. Ex
diverso. et de elect. qualiter. et de fide in-
stru. Dilctos. Discite ergo qualem ha-
betis voluntatem que principalior est q;
opatio exterior. Si re^o aliqs corā rege p-
stratus misericordiam perit et tamen in-
terrogatus. si voluntatem habet nunq; of-
fendendi regem dicit se habere voluntatē
iterum offendendi quid valet illa prostra-
tio. Expone et applica notando illud Au-
gustini quod habetur xij. q. v. Deus in-
terrogat cor nō manū.

Sermo. vij. de
Epiphania dñi.

Urge illum

Sinare zc. Leua i circuitu oculos
tuos et vide. Esa. lx. vt surgēs
illumineris. Leua in circuitu oculos tuos
zc. Vide inquam tuipsius miserabile q̄li-
tates. Dei inexplicabile sublimitatē. Pec-
cati vituperabilem prauitatem. De pmo
Bernardus. Respice vnde veneris et eru-
besce: vbi es: et ingemisce quoad isz con-
tremisce. De secundo. Rom. xj. Vide dei
bonitatem vide z eius seueritatē. De ter-
tio. Bernardus. Considerare debet pec-
cator quid offendit: quia deum: quid ami-
sit: quia celuz: quid incurrit: quia infernū.

Salutatio.

Primus articulus An cum lumie ve-
re scientie adquisite possint eē peruer-
si mores. Q. sic. Augustinus super illud.
Psalm. Forte viuos deglutissent nos: sic
dicit. Sic viui sorbentur qui sciunt maluz
esse et tamen consentiunt. Contra: volu-
tas non potest aliud velle nisi illud quod ē
sibi ab intellectu presentatum. Responderet
Scor. in ij. di. xxxvj. declarando quomo-
do cum recta scientia possit eē malicia mo-
rum. Malicia excecatur intellectum duplici-
ter. priuatiue et positue: Priuatiue qz auer-
tit a cōsideratione recta: Positiue autē qz
voluntas malū finem eligēs imperat in-
tellectuz considerare media necessaria ad

consequendum finez illum. De quo bñ dī.
Augustinus de ciui. dei. ca. vlt. Ciuitates
duas fecerunt amatores duo. Hec Seco.
Pro fundamento. Multi abutunt scie-
tia sua. Un dicit Pbs. vij. Ethic. Incon-
tinens quod sciens agit praua. Dicit em
Quidius de truitibus. Omnia peruersas
possunt corrumpere mentes. Cum ergo
querit. An cum lumine zc. Dic rñ. vt s.
Ex qua concludit z perpende q; inexcusa-
biles sunt peccatores. non em peccant nisi
si ex libero arbitrio cuius est eligere hoc vt
illud Eccl. xv. Apposui tibi ignē z aquā:
ad quodcunq; volueris porrige manum.
Et tante libertatis est humana voluntas
vt etiam contra iudicium intellectus possit
eligere quod malum est. Tales quippe
et licet veram scientiam habeant: tamē hū-
eam non satis considerant. De quibus
Psalm. Oculos habent z non videbunt.
Qm multi sunt tales zc. hmoi. quippe so-
mmo capiunt. Figura Iudiciū. xvj. San-
son obdormiuit in gremio dalile: et fortis
tudine spoliatus capitur a philisteis. Spi-
ritualiter: Sanson interpretatur sol fortis:
et sigē eum qui scientia lucet ex se fortis:
sed dormit in sinu dalile id est proprie vo-
luptatis et concupiscentie: et spoliat^o for-
titudine cadit i manus philistijm. i. demo-
nū. De tali Ps. Noluit intelligere vt be-
ne ageret.

Pro secundo. Supra zc. Nunc o ter-
tia ratione que moralis est et tropo-
logica que triplicanda est em triplicem ob-
lationem. In hoc dicemus de significatio-
ne myrthe q; triplex est.

Primo enim signat mortalitatis chri-
sti compassionē.
Secundo carnis mortificationē.
Tertio cordis amarā p̄titionē.
Primo enim signat mortalitatis chri-
stianitatis eam eo q; vt dicit Grego. Myrrha
mortuoz corpora condiebant. Hec dubiū
qn multū grata sit christo hec compassio-
nis oblatio. Ad quam faciendā nos hor-
tat deus Thren. ij. Recordare pauperta-
tis mee z transgressionis z abstinthi: z fel-
lis. **S**ecundo carnis mortificationē. Gre-
gorius Myrrham offerimus si carnis vi-
cia p abstinetiā mortificam^o. Per myrrhā
em agit ne mortua caro putrescat.

